

Kázání Marka Vanči ze 7. června 2015 v Chotěboři a Krucemburku

I. čtení: Iz 55, 1-13

II. čtení: Lk 5, 1-11

Milé sestry a milí bratři,

je to zvláštní příběh, už tím, že evangelisté Mt a Mk jej neznají, za to příběh připomíná závěrečné vyprávění z evangelia Janova, kde se setkává vzkříšený Ježíš s učedníky. Vše nasvědčuje tomu, že Lukášovi nešlo o vylíčení zázraku především, ale že viděl v příběhu velké ponaučení pro každého křesťana a pro život církve.

Ale pěkně po pořádku. Co nám dnes nemůže být na první pohled jasné, je situace příběhu. Ježíš mezi rybáři – to vůbec není samozřejmost, naopak je to překvapující. Rybáři tehdy platili za lidi nábožensky problematické / podobně jako celníci /. Ryby sice byly oblíbenou a levnou potravou, ale rybář, který je lovil, vytahoval z vody svými sítěmi nejen ryby schválené Mojžíšovým zákonem, tzv. čisté ryby, ale také ryby odmítané, tzv. znečišťující vodní tvory. A protože rybář musel úlovek vytřídit, aby jej mohl donést na trh, musel se tedy denně „dotýkat nečistého“, a byl tím pádem podle Mojžíšova zákona „nečistý až do večera“. Hlavně proto by se farizeus za nic na světě nestal rybářem, neboť farizeové si zakládali na své kultické, náboženské čistotě!

Ale Ježíš se nezpůsobilých neštítí. Přichází mezi ně, káže z jejich loďky, povolává si mezi nimi své první učedníky. To je pro nás radostné poselství tohoto příběhu: Ježíš ti neklade předběžné podmínky, když tě volá k sobě. Když se budeš ucházet o jakékoliv povolání, budeš muset předložit doklad o vzdělání, doklad o době praxe, všelijaká doporučení a lékařské vyšetření, možná budeš muset podstoupit konkurz. Ale když jde o to dostat se do Ježíšovy družiny, do jeho houfu, pak se nemusíš vůbec bát, nemusíš se ptát, jaké kvalifikace k tomu bude třeba. Nepotřebuješ splnit žádné předběžné podmínky. U Ježíše nerozhoduje naše způsobilost, ale jeho slitování.

„Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: Zajed' na hlubinu a spust'te své sítě k lovu!“ To je naprosto podivínský pokyn a není divu, že Šimon Petr má námitky. Je to zkušený rybář, zabývá se řemeslem celý život, a ví, že lovit na hlubině ve dne nemá smysl. Vždyť ryby mají oči, vidí síť a vyhýbají se jí. Sítě se spouštějí v noci, a i to je leckdy marné. Minulá noc je toho dokladem, namáhali se úplně zbytečně. Šimon to sice neřekne neuctivě, ale myslí si: no, Mistře promiň, kázal si krásně, ale rybaření fakt nerozumíš! V tom je nám Petr dočista podobný, však my si často myslíváme něco hodně podobného – krásná slova, jen co je pravda – ale co s nimi v praktickém životě?

A přece udělá Šimon něco, z čeho bychom si měli vzít příklad. „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“ A zanedlouho se mu oči rozevrou úžasem nad zázračným rybolovem. Asi bychom také viděli v životě větší věci, kdybychom více dali na Ježíšovo slovo a méně na svou zkušenost.

Co se v tu chvíli s Šimonem stane, je přímo modelová situace: „Když to Šimon Petr uviděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný“. Není jediný, o kom bible vypráví něco podobného. V setkání se svatým Bohem a Pánem se člověk zachvěje hrůzou nad poznáním, jaký je, a to až do morku kosti. V setkání s Bohem a s jeho Slovem si člověk uvědomí rozdíl mezi námi a Bohem. Tu úplnou jinakost Boha a člověka.

Někteří mravokární kazatelé si myslí, že nás musí proprat, obvinít, vyčenichat všechny naše slabiny a připíchnout člověka na pranýř, aby nad sebou člověk nejdříve začal plakat, a oni mu pak slavnostně zvěstují evangelium o Božím milosrdenství. Ježíš nic takového nedělá. Neotlouká Šimonovi jeho hříchy o hlavu. Vlastně ani žádné Šimonovy poklesky nezmiňuje. A přece je Šimon Petr zdrcený, zděšený ze sebe sama, protože se ocitnul v silovém poli Boží lásky. Vyznání „jsem hříšný“ je mnohem hlubší poznání než moralistické výčitky jednotlivých poklesků či neřestí. Petr tady vyznává úplnou odcizenost od Boha. Jsme někde úplně jinde, než jsem měl být, můj život běží naprázdno, teprve teď vidím sebe sama správně, až když jsi přišel, Pane ty, se svou láskou a svým milosrdenstvím. Teď vidím, jak na tom jsem.

Jenže při tom nezůstane. Ježíšovým cílem není naše zahanbení. Ježíšovi nejde o to, abychom propadli do zoufalství, ztratili sebedůvěru, stali se troskami, které už ani nepláčou. Ježíš nás

povolává k novému úkolu stejně, jako kdysi povolal Petra a jeho druhy. V jejich život došlo k obratu „ Přirazili s loďkami k břehu, nechali tam všechno a šli za ním.“

Pro někoho skutečně setkání s Ježíšem znamenalo přijmout úplně nový úkol, byli a jsou takoví, kteří opustili své záměry, změnili povolání a šli kázat evangelium nebo sloužit potřebným. Díky Bohu za takové. Jiní se rozloučili se svým prostředím, které je dlouho určovalo, a nechali se vtáhnout do církve, přijali na sebe ve společenství nové úkoly, začali žít jinak. Ale Ježíšovo slovo, jeho zavolání a povolání k následování – to je pro nás všechny změna – setkání s Ježíšem změnilo náš pohled na život. I kdybychom podle apoštolovy rady /1Kor 7/ zůstali v postavení, ve kterém jsme byli Bohem povoláni, vidíme přece naprosto nově, k čemu nás teď Kristus volá, i když při tom neopouštíme práci nebo rodinu. Už ale svou práci a svou rodinu nevidíme jen jako něco, co je jen pro nás, už nevidíme jen svůj prospěch a svůj úspěch a začneme svou práci „ konat jako Pánu a ne lidem“ jak říká epištola Koloským /3,23/. Třeba mě Pán Ježíš chce mít za svědka právě tam, kde o něm skoro nikdo neví. Třeba mám svým příkladem víry přitáhnout ke Kristu svou manželku, či manžela, ty kdo jsou kolem mě. Třeba i ta moje práce dostane v Kristu nový cíl. A je obrovské a neuvěřitelné, že ke svému dílu si Pán Ježíš povolává obyčejné a hříšné lidi, takové jako Petr nebo jako jsme my.

„ Od této chvíle budeš lovit lidi“. A najednou se nám celý příběh zázračného rybolovu otevírá jako podobenství o díle Kristovy církve. Sít se spouští kvůli Ježíšovi, na jeho rozkaz a kvůli jeho slovu. Spouští se za dne, ne v noci. Tedy transparentně, bez úskoku, ve dne, za světla. Žádné levoty!! Žádné pokoutnosti!! Dokud jde o to nalapat ryby, aby se člověk najedl či uživil, pak je každá finta dobrá. Musíme na ryby vyžrát. Ale jakmile jsme povoláni ke svědectví pro Ježíše, musí být konec s každou nepoctivostí a lstí. Evangelium se má kázat veřejně, zřetelně, bez zakrývání. Nejde o to, lidi jakkoliv nachytat, nelze je nalákat na vějíčky, nelze na ně jít s chytrou a vtíravou reklamou, nelze předstírat něco jiného, než co, pro ně ve skutečnosti máme. Nelze je psychicky zdeptat, snažit se je ovládat a pak je vést jak hloupé ovce. Nelze halit evangelium do politiky, psychologie či filosofie. Nelze předstírat a zastírat podstatu věci. Je třeba je pozvat a nechat je svobodně rozhodnout. Do církve nelze dělat nábor. Ježíšovi jde o každého člověka, ale my nemůžeme nikoho manipulovat a nutit. Nemůžeme předbíhat práci Ducha svatého, to on dává víru, ne my.

Ježíšova výzva – „od této chvíle budeš lovit lidi“ - nás všechny zavazuje – presbyteři především mají pečovat o to, aby církevní práce byla veřejná. Ať se církev shromažďuje na viditelném místě, ať je to místo pěkné, důstojné, upravené, účelné, ať se dává jasně najevo, čím a kdy se tam slouží. To ať je starost těch, kteří jsou ve sboru postaveni do čela, ať je to i jejich úkol a náplň života. A kazatelé musí dbát na poctivost nabídky. Nemohou vyhovovat poptávce, nemohou, přinášet to, co si lidé přejí a co by chtěli slyšet, ale to, s čím je posílá Ježíš Kristus. A my všichni dohromady dávejme svému okolí zřetelné znamení, oč nám v církvi jde a co nás do ní táhne. Nemůžeme mít laxní, vlažný vztah ke sboru, k jeho duchovnímu i hmotnému rozměru a zároveň si myslet, že někoho získáme a Ježíše dosvědčíme! A to, co se v církvi děje, je víc, než osobní útěcha a posila / jakkoliv ji všichni potřebujeme a často i dostáváme / je to víc než společenství bratří a sester / jakkoliv jsme za ně vděční a vážíme si ho/. Je to vlastní dotek Božího díla spásy, proměny stvoření. Zde se skrze Slovo stáváme účastni toho zvláštního pohybu, kterým Bůh vstoupil do tohoto světa a který vede až k cíli budoucího věku. Věci nezůstávají stát, stvoření nespěje ke svému konci a vyčerpání, ale k veliké obnově. Však čekáme „ nové nebe a novou zemi“. Tohle je náš podíl, účast na Božím království, nic menšího.

Amen